

Na osnovu člana 29. st. 3. i 4, člana 34. stav 5, člana 35. stav 2, člana 39. stav 7, člana 40. stav 1. i člana 41. stav 2. Zakona o zaštiti bilja ("Službeni list SRJ", br. 24/98), savezni ministar za poljoprivredu propisuje

P R A V I L N I K

O ZDRAVSTVENOM PREGLEDU POŠILJAKA BILJA U PROMETU PREKO DRŽAVNE GRANICE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se način vršenja zdravstvenog pregleda pošiljaka bilja pri uvozu, izvozu i provožu i uslovi pod kojima se pošiljke bilja mogu uvoziti, izvoziti i provoziti; način obaveštavanja o prispeću pošiljke bilja, pesticida i đubriva; uslovi koje moraju ispunjavati objekti na graničnim prelazima preko kojih se vrši promet bilja; obrazac uverenja o zdravstvenom stanju pošiljke bilja koja se uvozi, izvozi i reeksportuje.

Član 2.

Pod pošiljkom bilja, u smislu ovog pravilnika, podrazumevaju se:

1) živo bilje, seme (u botaničkom smislu) i sadni materijal (kalem-grančice, reznice, mladice, izdanci, rasad, sejanci, živići (vreže jagode), okulanti, voćne i šumske sadnice, korenje, krtole, lukovice, rizomi, kulture jestivih gljiva, kulture biljnih tkiva i sl.);

2) biljni delovi, sveži i suvi (sečeno cveće, grane sa lišćem, odsečena stabla sa lišćem, lekovito bilje, začinsko i aromatično bilje, trska i sl.);

3) biljni plodovi (plodovi voćaka, grožđa, plodovi šumskog i samoniklog bilja, koštice i drugi biljni plodovi, povrće u svežem i suvom stanju);

4) vlakna predivih biljaka (očišćena i neočišćena) i njihovi otpaci;

5) ambalaža biljnog porekla, ambalaža od drveta ili otpadaka drveta, slame, mahovine i lišća, asure i sl.;

6) rezana građa i šumski sortimenti (trupci, oblovina, ogrevno i celulozno drvo, furnir, parket, kora drveta i drugi proizvodi šumarstva i drvne industrije),

7) stočna hrana biljnog i životinjskog porekla (seno, slama, kukuruzovina, uljane pogače i sačma, brašno i mekinje, riblje, koštano, mesno i krvno brašno, mešavina stočne hrane, koncentрати, peleti, zrnasti biljni proizvodi i sl.);

8) zemlja (ostaci zemlje na biljnim delovima, uzorci zemlje za pedološka ispitivanja, treset i drugi supstrati koji sadrže zemlju i organska đubriva, stajsko đubrivo, kompost, kompost za uzgoj šampinjona, guano, glisnjak i sl.).

Ako su hemijskim, termičkim ili drugim načinom prerade bilja otklonjene mogućnosti prenošenja štetnih organizama, proizvodi iz stava 1. ovog člana ne smatraju se pošiljkom bilja u smislu ovog pravilnika i ne podležu zdravstvenom pregledu (pareni parket, iverica, panel ploče, pareni furnir, prerađena pluta, impregnirano

drvo, stolarija, pletarija, konzervisano i smrznuto voće i povrće, pržena kafa, prženi badem i pistacije, upredena i hemijski prerađena biljna vlakna i sl.).

Član 3.

Pošiljke bilja, pesticida i đubriva prispele pri uvozu i provožu prijavljuju se odmah a najdocnije u roku od 24 časa od momenta prispeća, u radno vreme granične stanice za zaštitu bilja. Prijava se podnosi pismeno, uz navođenje svih isprava koje prate pošiljku, a izuzetno ako na graničnom prelazu nije stalno prisutan savezni inspektor za zaštitu bilja (u daljem tekstu: savezni inspektor), pošiljka se prijavljuje telefonom uz naknadnu pismenu prijavu.

Na zajedničkim graničnim prelazima postupak prijavljivanja i pregleda pošiljke se vrši u skladu sa odredbama ovog pravilnika i međudržavnog sporazuma o zajedničkom graničnom prelazu.

Uvoznici, prevoznici i njihovi zastupnici, kao i organi carinske službe o prispeću pošiljke bilja, pesticida i đubriva koje se uvoze ili pretovaruju u provožu obaveštavaju graničnu stanicu za zaštitu bilja na Obrascu broj 1, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Pregled pošiljaka bilja, pesticida i đubriva vrši se u radno vreme granične stanice za zaštitu bilja pri dnevnoj svetlosti, a izuzetno noću na graničnim prelazima za koje je to određeno posebnim odobrenjem saveznog organa nadležnog za poslove poljoprivrede.

II. ZDRAVSTVENI PREGLED POŠILJAKA BILJA PRI UVOZU, IZVOZU I PROVOZU

Član 4.

Zdravstveni pregled pošiljaka bilja obuhvata:

- 1) pregled isprava koje prate pošiljku bilja;
- 2) pregled prevoznog sredstva;
- 3) pregled ambalaže;
- 4) pregled bilja.

Član 5.

Pri uvozu pošiljke bilja vrši se pregled sledećih isprava:

- 1) prijave pošiljke bilja koja podleže zdravstvenom pregledu;
- 2) međunarodnog uverenja o zdravstvenom stanju pošiljaka bilja (u daljem tekstu: fitocertifikat), odnosno zdravstvenog uverenja za reeksport (u daljem tekstu: fitocertifikat za reeksport) koji prate pošiljku bilja;
- 3) odobrenja iz člana 31. Zakona o zaštiti bilja (u daljem tekstu: Zakon) kojim se utvrđuju zdravstveni uslovi i sortnost za seme, rasad i sadni materijal;
- 4) rešenja iz člana 38. Zakona za pošiljke koje se uvoze bez fitocertifikata;

5) tovarnog lista, brodske teretnice, propratne fakture i drugih isprava koje prate pošiljku bilja.

Isprave iz stava 1. ovog člana pregledaju se radi:

- 1) identifikacije pošiljke bilja;
- 2) utvrđivanja da pošiljka ispunjava uslove propisane ovim pravilnikom;
- 3) procene stepena opasnosti od unošenja karantinski štetnih organizama.

Član 6.

Pošiljka bilja se identifikuje upoređivanjem podataka iz isprava koje prate pošiljku, kao i sa oznakama na ambalaži, pakovanjima i utvrđenim sadržajem pošiljke.

Najmanje na jednoj ispravi (fitocertifikatu, fakturi ili dr.) mora biti naveden, osim trgovačkog naziva, botanički naziv roda ili vrste, a za seme i sadni materijal naveden i naziv sorte, naziv i sedište stvaraoca sorte.

Član 7.

Fitocertifikat koji prati pošiljku bilja koja se uvozi ili provози kroz Saveznu Republiku Jugoslaviju mora biti odštampan prema obrascu utvrđenom u Međunarodnoj konvenciji za zaštitu bilja i popunjen na engleskom ili francuskom ili nemačkom ili ruskom jeziku.

Fitocertifikat se posle izvršenog pregleda čuva dve godine u arhivi granične stanice za zaštitu bilja, a fitocertifikat za seme i sadni materijal - pet godina.

Ako je fitocertifikat iz stava 1. ovog člana izdat u zemlji izvoznici koja nije ratifikovala Međunarodnu konvenciju za zaštitu bilja, priznaće se fitocertifikat izdat po propisima te zemlje ako po osnovnom sadržaju odgovara zahtevima predviđenim ovim pravilnikom.

Pošiljku bilja koja se uvozi ili provози iz zemlje koja nije zemlja porekla tog bilja treba da prati fitocertifikat za reeksport, uz koji je priložen original ili overena kopija fitocertifikata zemlje porekla.

Ako se iz susednih zemalja, i to iz jednog mesta, uvozi veća količina bilja za industrijsku preradu (koren šećerne repe, celulozno drvo i sl.), i ako je u zemlji proizvodnje savezni inspektor izvršio pregled u polju, odnosno skladištu može izuzetno sve pošiljke koje se uvoze u jednom danu pratiti jedan fitocertifikat ako savezni inspektor oceni da nema opasnosti od unošenja karantinski štetnih organizama.

Fitocertifikat iz st. 1. i 4. ovog člana ne može biti stariji od 14 dana od dana kada pošiljka bilja pređe granicu zemlje u kojoj je izdat fitocertifikat.

Član 8.

Fitocertifikat za pošiljke semena (označenog kao seme za setvu, sadnju i razmnožavanje) i sadnog materijala, mora da sadrži sledeću dopunsku izjavu:

"Seme i sadni materijal potiče od biljaka koje nisu bile zaražene karantinski štetnim organizmima, a proizvodnju je u toku vegetacije kontrolisao nadležni organ za zaštitu bilja zemlje porekla."

Dopunska izjava za reeksportne pošiljke semena i sadnog materijala koje se uvoze mora da se nalazi na kopiji fitocertifikata zemlje porekla bilja.

Dopunska izjava iz stava 1. ovog člana nije potrebna za uzorke semena samoniklog bilja ako ga uvoze naučni instituti koji se bave selekcijom i uvođenjem novih sorti, linija i hibrida ili zaštitom bilja.

Fitocertifikat za pošiljke voćnog i loznog sadnog materijala pored dopunske izjave iz stava 1. ovog člana mora da sadrži i dopunsku izjavu: "Matične biljke su ispitane laboratorijskom metodom i nisu nađeni prouzrokovajući karantinskih virusa i mikroplazmi."

Fitocertifikat za pošiljke kulture jestivih gljiva mora da sadrži datum kada je proizvodnja kulture završila fazu prorastanja i dopunsku izjavu: "Kultura jestive gljive (oznaka vrste) je proizvedena i čuvana u sterilnim uslovima."

Član 9.

Fitocertifikat za pošiljke živog bilja i njegovih delova (osim plodova i semena) iz roda *Amelanchier*, *Chaenomeles*, *Cotoneaster*, *Crataegus*, *Cydonia*, *Eriobotrya*, *Malus*, *Mespilus*, *Pyraecantha*, *Pyrus*, *Rubus*, *Sorbus* i *Strenvaesia* mora da sadrži dopunsku izjavu: "Bilje potiče od biljaka koje su gajene na polju koje je u poslednje dve godine kontrolisao nadležni organ za zaštitu bilja zemlje porekla i na tom polju i na području pet kilometara oko tog polja nije bilo pojave *Erwinia amylovora*."

Član 10.

Fitocertifikat za pošiljke krompira mora da sadrži dopunsku izjavu: "Pošiljka potiče sa zemljišta na kome nikada nije nađen *Synchytrium endobioticum*. Zemljište je ispitano na odsustvo *Globodera pallida* i *Globodera rostochiensis*. Pošiljka nije zaražena *Clavibacter michiganensis* spp. *sepedonicus*, *Pseudomonas solanacearum*, *Potato spindle tuber viroid*, vanevropskim virusima krompira i drugim karantinski štetnim organizmima."

Ako je pošiljka krompira namenjena za sađenje, fitocertifikat mora, pored izjave iz stava 1. ovog člana, da sadrži i izjavu iz člana 9. stav 1. ovog pravilnika.

Član 11.

Fitocertifikat za pošiljke živog bilja i njegovih delova i za biljke u posudama (osim semena i plodova), rodova i vrsta *Apium graveolens*, *Capsicum* spp., *Chrysanthemum* spp., *Cucumis* spp., *Dendranthema* spp., *Dianthus caryophilus*, *Gypsophila* spp., *Gerbera* spp., *Lactuca* spp., *Lycopersicon esculentum* i *Senecio X hybridum* poreklom iz zemalja Južne, Centralne i Severne Amerike mora da sadrži dopunsku izjavu: "Bilje potiče od zdravih biljaka, na mestu proizvodnje nije bilo pojave *Amaromyza sativa*, *Liriomyza sativa* i *Liriomyza huidobrensis*, a u toku tri meseca pre otpremanja pošiljke, najmanje jedanput mesečno, nadležni organ zemlje izvoznice pregledao je gajene biljke za vreme vegetacije."

Član 12.

Pošiljke bilja koje se uvoze moraju biti očišćene od zemlje. Ako se utvrdi da u pošiljci bilja ima zemlje, pošiljka mora da sadrži dopunsku izjavu: "Zemlja je ispitana na prisustvo karantinskih vrsta nematoda i prisustvo *Synchytrium endobioticum*."

Član 13.

Ako je izvršena dezinfekcija i dezinfekcija drveta bez kore ili sa korom to mora biti potvrđeno u fitocertifikatu, ili označeno na drvetu, odnosno na ambalaži oznakom "Kilndried" (K.D.) ili drugom međunarodnom oznakom.

Član 14.

Ako fitocertifikat ima bitne nedostatke (nedovoljne ili netačne podatke o pošiljci, neoverene ispravke, nedostatak propisane dopunske izajve na fitocertifikatu, botanički naziv za seme i sadni materijal i podatke o poreklu semena i sadnog materijala i sl.) savezni inspektor zabraniće uvoz pošiljke bilja.

Član 15.

Bez fitocertifikata se mogu uvoziti:

- 1) sušeno voće i povrće, sušene gljive, sirova kafa, kakao u zrnju, začini i čajevi, uljane pogače, sačma i ostali dodaci za stočnu hranu, sušeno lekovito bilje i povrće, duvan u listu;
- 2) ambalaža biljnog porekla koja nije bila upotrebljavana;
- 3) rezana građa (lamperija, daske i grede, nepareni parket i furnir) koja nije upotrebljavana i koja je bez ostatka kore;
- 4) treset u originalnom pakovanju;
- 5) pošiljke bilja jugoslovenskog porekla koje se vraćaju u Saveznu Republiku Jugoslaviju;
- 6) buketi rezanog cveća i venci ako nisu za prodaju;
- 7) plodovi voća i povrća za ishranu do pet kilograma, po vrsti bilja;
- 8) kulture biljnih tkiva koje uvoze naučne organizacije koje se bave selekcijom, uvođenjem novih vrsta, sorti, linija i hibrida ili zaštitom bilja;
- 9) vodene biljke za akvarijume;
- 10) robni uzorci bilja u količinama koje su srazmerne nameni za koju su određeni, osim sadnog materijala;
- 11) sitne pošiljke semena povrća i cveća (ukupne mase do 100 gr, odnosno krtola i lukovica cveća pojedinačne mase do jednog kilograma, a ukupne mase do pet kilograma), u originalnom pakovanju, sa deklaracijom i poreklom iz zemlje Evropske unije;
- 12) seme kaktusa i kaktusa bez supstrata;
- 13) botanički herbarijumi ako ih šalju naučni instituti i ako se iz propratnih isprava može utvrditi poreklo i vrsta bilja;
- 14) bilje za koje je međudržavnim ugovorima o malograničnom prometu predviđeno da se ne izdaje fitocertifikat.

Član 16.

Izjave (klauzule) koje savezni inspektor stavlja na isprave koje prate pošiljku bilja prilikom uvoza i provoza moraju da sadrže podatke o mestu i datumu pregleda i moraju biti potpisane i overene pečatom granične stanice za zaštitu bilja.

Kada pošiljka bilja stigne na granični prelaz bez fitocertifikata koji je, obavezan, savezni inspektor zabraniće uvoz pošiljke, a na tovarni list, carinsku deklaraciju ili drugu ispravu koja prati pošiljku staviće izjavu: "Zabranjuje se uvoz. Pošiljka je prispela bez fitocertifikata."

Ako pošiljka bilja stigne bez fitocertifikata, u zbirnom poštanskom paketu sa drugom robom, savezni inspektor narediće da se pošiljka vrati ili uništi i staviće izjave iz st. 1. i 2. ovog člana na isprave koje prate pošiljku. Navedena izjava mora biti ispisana i na francuskom jeziku kada pošiljka stigne poštom.

Ako pošiljka bilja za koju je obavezan zdravstveni pregled, pređe granični prelaz bez prijave i bez potvrde saveznog inspektora o izvršenom pregledu i stigne u mesto izvan sedišta granične stanice za zaštitu bilja, savezni inspektor koji sazna za takvu pošiljku obavestiće o tome savezni organ nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: nadležni savezni organ). Takva pošiljka ne može se pregledati bez odobrenja tog organa.

Član 17.

Zdravstveni pregled pošiljke bilja obuhvata i pregled prevoznog sredstva, osim za avionske, poštanske i denčane pošiljke.

Ako se prilikom pregleda prevoznog sredstva utvrdi da je pošiljka bilja koja se u njemu nalazi, kao životna namirnica ili za ukras, zaražena karantinski štetnim organizmom ili je uvoz, odnosno provoz tog bilja zabranjen ili ograničen, savezni inspektor narediće prevozniku preduzimanje mera koje treba izvršiti dok se prevozno sredstvo nalazi na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije.

Pošiljka semena i sadnog materijala mora biti upakovana u ambalažu koja nije prethodno upotrebljavana.

Član 18.

Ako je pošiljka bilja snabdevena propisanim fitocertifikatom, ili ako za pošiljku bilja fitocertifikat nije obavezan, savezni inspektor izvršiće zdravstveni pregled pošiljke bilja.

Uvoznici, prevoznici i njihovi zastupnici dužni su da omoguće pregled prevoznog sredstva i pošiljke, obezbede radnu snagu za otvaranje prevoznih sredstava i koleta i uzimanje i prenošenje uzoraka, obezbede potrebnu opremu za kvalitetan pregled (dopunsko osvetljenje na mestu rada i sl.) i da otpreme uzorke na analizu.

Za pregled osetljivog bilja u zimskom ili letnjem periodu i za pregled osetljivog sadnog materijala uvoznik, prevoznik ili njegov zastupnik dužan je da obezbedi uslove za očuvanje ispravnosti bilja i stručnu pomoćnu radnu snagu i odgovoran je za otvaranje, pregled i zatvaranje pakovanja bilja, odnosno sadnog materijala.

Član 19.

Do završetka zdravstvenog pregleda svaka pošiljka bilja pri uvozu i provožu i uzorak uzet iz takve pošiljke smatra se sumnjivim na prisustvo karantinski štetnih organizama, pa su uvoznici i njihovi zastupnici, organi carine i graničnih inspekcija dužni da sprovedu sledeće mere:

1) pošiljka bilja se ne može otvarati i pregledati i iz nje uzimati uzorci bez saglasnosti saveznog inspektora, osim pregleda poštanskih pošiljaka kod kojih carinski organi utvrđuju sadržaj pošiljke;

2) uzorci bilja koji se šalju ovlaštenim organizacijama iz člana 36. Zakona moraju se prenositi ili slati uz mere obezbeđenja kao hitne i vrednosne pošiljke.

Član 20.

Savezni inspektor procenjuje stepen opasnosti od unošenja karantinski štetnih organizama radi utvrđivanja programa i opsega pregleda (određivanje broja pakovanja iz kojih će se uzeti uzorci, broja i veličine uzoraka, laboratorijskih metoda pregleda, preventivnih mera i sl.).

Za procenu stepena opasnosti služe raspoloživi naučni, stručni i tehnički podaci, podaci o ranijim nalazima, podaci o prethodnom pregledu u zemlji porekla ako je takav pregled izvršen, podaci o karantinski štetnim organizmima na određenim biljnim vrstama domaćina, podaci o poreklu bilja, podaci o poreklu i prisustvu tih karantinski štetnih organizama u zemlji porekla, podaci o pouzdanosti fitocertifikata ako je obavezan i sl.

Stepen opasnosti je povećan uvek kada se uvozi bilje koje je domaćin određenog karantinski štetnog organizma iz zemlje u kojoj je prisutan taj štetni organizam.

Opasnost je manja kada se uvozi ili provози bilje koje potiče iz zemlje u kojoj nije utvrđeno prisustvo određenog karantinski štetnog organizma ili ako je u zemlji porekla savezni inspektor, u saradnji sa nadležnim organom za zaštitu bilja te zemlje, izvršio pregled u vreme vegetacije ili u skladištu.

Član 21.

Savezni inspektor uzima besplatno uzorke bilja radi laboratorijskog pregleda, o čemu izdaje potvrdu uvozniku, prevozniku odnosno njegovim zastupnicima.

Član 22.

Ako laboratorijski pregled uzoraka semena i sadnog materijala traje duže, a na graničnom prelazu nema potrebnog skladišnog prostora, savezni inspektor može dozvoliti da se pošiljka uz preduzimanje potrebnih preventivnih mera, preveze u drugo mesto carinjenja u kome postoji granična stanica za zaštitu bilja i odgovarajući skladišni prostor.

Član 23.

Ako se prilikom zdravstvenog pregleda pošiljke bilja utvrdi da je ambalaža ili bilje zaraženo karantinskim ili određenim ekonomski štetnim organizmom preko određenog procenta, koji se na mestu uvoza ne mogu potpuno suzbiti dezinfekcijom ili dezinsekcijom, ili ako je pošiljka izložena većem stepenu sekundarnih zaraza, bioloških ili mehaničkih nečistoća i zato ne odgovara deklarisanom nazivu, savezni inspektor neće dozvoliti uvoz takve pošiljke nego će narediti da se pošiljka vrati pošiljaocu ili uništi, odnosno oduzeće i uništiće bilje koje fizička lica unose u Saveznu Republiku Jugoslaviju. Istovremeno će narediti preduzimanje preventivnih mera za sprečavanje širenja zaraze.

Kad naredi da se pošiljka bilja vrati pošiljaocu ili da se oduzme i uništi, savezni inspektor staviće na ispravu koja prati pošiljku, odnosno na carinsku deklaraciju izjavu: "Zabranjuje se uvoz. Pošiljka je zaražena _____", (naziv karantinskog, odnosno određenog ekonomski štetnog organizma).

Član 24.

Ako savezni inspektor oceni da je pošiljka zaražena karantinski štetnim organizmom ili određenim ekonomski štetnim organizmom koji se može uspješno suzbiti dezinfekcijom ili dezinsekcijom, dozvoliće da se takva pošiljka preveze do najbližeg mesta na kome se te mere mogu izvršiti pod uslovom:

1) da nisu u pitanju karantinski štetni organizmi koji su navedeni u Listi karantinski štetnih organizama - Lista A1 ("Službeni list SRJ", br. 8/99);

2) da savezni inspektor naredi preventivne mere prilikom prevoza pošiljke (dezinsekcija ili dezinfekcija prevoznih sredstava, prevoz pod režimom hlađenja i sl.).

Član 25.

Ako se zdravstvenim pregledom pošiljke bilja utvrdi da pošiljka bilja nije zaražena karantinskim, a ni ekonomski štetnim organizmom preko određenog procenta, ili ako pošiljka nije izložena većem stepenu sekundarnih zaraza, savezni inspektor će potvrditi da je izvršen zdravstveni pregled pošiljke bilja stavljanjem na carinsku deklaraciju ili ispravu koja prati pošiljku izjavu: "Pošiljka je pregledana. Uvoz dozvoljen."

Ako se uvozi pošiljka bilja shodno odredbi člana 38. Zakona, ili pošiljka bilja za koju je propisano praćenje zdravstvenog stanja kod krajnjeg korisnika (karantinski nadzor), savezni inspektor staviće na ispravu koja prati pošiljku izjavu iz stava 1. ovog člana, a u zapisniku konstatovati vrstu i količinu bilja, mesto i vreme trajanja karantinskog nadzora, kao i obaveze uvoznika. Zapisnik o uvozu takve pošiljke savezni inspektor dostaviće saveznom organu nadležnom za poslove poljoprivrede.

Na osnovu izveštaja ovlašćene organizacije koja prati karantinski nadzor savezni inspektor donosi zapisnik o završetku karantinskog nadzora.

Član 26.

Ako na granični prelaz stigne pošiljka bilja čiji je uvoz zabranjen odnosno ograničen, savezni inspektor će bez zdravstvenog pregleda narediti vraćanje pošiljke pošiljaocu, a na ispravu koja prati pošiljku staviće izjavu: "Zabranjen uvoz po odredbama Naredbe (naziv naredbe)".

Ako se u toku pregleda utvrdi da pošiljka sadrži i bilje čiji je uvoz zabranjen odnosno ograničen, savezni inspektor postupiće po odredbama stava 1. ovog člana.

Član 27.

Ako se pošiljka bilja uvozi kontejnerima preko graničnog prelaza na kome se ne vrši pregled kontejnera, savezni inspektor pregleda samo prateće isprave.

Ako utvrdi da je pošiljka u kontejneru snabdevena propisanim fitocertifikatom ili da fitocertifikat nije obavezan, savezni inspektor odobrava prevoz kontejnera pod carinskim nadzorom do određenog mesta za vršenje zdravstvenog pregleda kontejnera gde je obezbeđeno otvaranje kontejnera stavljanjem izjave na ispravu koja prati pošiljku: "Odobrava se prevoz pod carinskim nadzorom do kontejnerskog terminala Odmah po prispeću obavestiti saveznog inspektora u Pregled nije završen." Na fitocertifikatu koji prilaže uz prevoznju ispravu upisuje mesto i datum i overava potpisom i pečatom granične stanice za zaštitu bilja.

Ako se utvrdi da pošiljka bilja koja se uvozi kontejnerima nije snabdevena fitocertifikatom kad je on propisan ili kad se iz isprava utvrdi da sadrži bilje protivno propisanoj zabrani, odnosno ograničenju uvoza, savezni inspektor narediće da se pošiljka vrati pošiljaocu, a na ispravu koja prati pošiljku staviće klauzulu propisanu u članu 16, odnosno članu 26. ovog pravilnika.

Pod kontejnerima, u smislu ovog pravilnika, podrazumevaju se kontejneri zatvorenog tipa tovarne zapremine veće od tri m³, namenjeni za prevoz bilja, koji odgovaraju međunarodnim standardima za prevoz robe pod carinskim nadzorom.

Pošiljke "Hucke pack" koje se prevoze železnicom pregledaju se na železničkim graničnim prelazima na kojima postoji savezna inspekcija za zaštitu bilja.

Član 28.

Ako prilikom zdravstvenog pregleda bilja pri uvozu i provožu savezni inspektor posumnja da je nađena opasna vrsta štetnog organizma kojeg nema u Evropi, a nije u Listi karantinski štetnih organizama ("Službeni list SRJ", br. 8/99) pre završetka pregleda o tome obaveštava nadležni savezni organ.

Član 29.

Ako zemlja uvoznica, ili zemlja kroz koju se pošiljka bilja provodi zahteva da pošiljka bilja bude snabdevena odgovarajućim fitocertifikatom pošiljalac bilja je dužan da o nameravanom izvozu, odnosno provožu podnese pismeni zahtev za izdavanje fitocertifikata nadležnom saveznom organu, ili nadležnoj graničnoj stanici za zaštitu bilja 24 časa pre utovara, na Obrascu broj 2, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Za seme, rasad i sadni materijal pošiljalac bilja je dužan da uz zahtev za izdavanje fitocertifikata priloži i uverenje o zdravstvenom stanju useva u toku vegetacije i objekta za proizvodnju semena, rasada i sadnog materijala. Te pošiljke se po pravilu pregledaju u mestu utovara.

Ako zdravstveni pregled bilja koje se izvozi, osim semena, rasada i sadnog materijala, nije izvršen u mestu utovara, izvoznik je dužan, da u zahtevu koji podnosi saveznom inspektor na graničnom prelazu, da pismeno obrazloženje zašto pregled nije izvršen u mestu utovara i da obezbedi sve uslove da se zdravstveni pregled izvrši bezbedno i kvalitetno.

Član 30.

Zdravstveni pregled pošiljke bilja pri izvozu i reeksportu obuhvata pregled prevoznog sredstva, ambalaže i bilja. Ako se prilikom zdravstvenog pregleda pošiljke bilja utvrdi da pošiljka bilja nije zaražena štetnim organizmom zbog kojeg je zabranjeno da se unese u zemlju uvoznicu ili u zemlju kroz koju se provodi, savezni inspektor izdaje fitocertifikat.

Za pošiljke bilja koje se izvoze fitocertifikat se izdaje na Obrascu broj 3. ili 4, u roku od 14 dana pre nego što će pošiljka preći granicu, odnosno biti izvezena iz Savezne Republike Jugoslavije. Obrasci fitocertifikata za izvoz i reeksport dati su u prilogu ovog pravilnika, a na poleđini se štampa tekst na engleskom, francuskom, nemačkom i ruskom.

Ako se prilikom zdravstvenog pregleda utvrdi da je pošiljka bilja zaražena štetnim organizmom zbog kojeg je zabranjeno da se unese u zemlju uvoznicu ili u zemlju kroz koju se provodi ili da prevozno sredstvo i ambalaža ne ispunjavaju uslove za izvoz, savezni inspektor neće izdati fitocertifikat za izvoz takve pošiljke ili će, u sporazumu sa pošiljaocem, narediti i druge potrebne mere.

Član 31.

Ako se zdravstvenim pregledom pošiljke bilja koja se u provozu pretovara na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije utvrdi da pošiljka bilja nema fitocertifikat koji je obavezan za prevoz bilja, ili da fitocertifikat ne ispunjava propisane uslove, odnosno da pošiljka sadrži vrstu bilja protivno propisanoj zabrani ili ograničenju uvoza i provoza savezni inspektor zabraniće prevoz pošiljke bilja i narediti da se pošiljka vrati pošiljaocu, a na ispravu koja prati pošiljku staviće izjavu: "Zabranjen prevoz. Pošiljka je prispela bez fitocertifikata", odnosno: "Zabranjen prevoz po odredbama Naredbe" (iz člana 11. Zakona).

Član 32.

Ako se zdravstvenim pregledom pošiljke bilja iz člana 31. ovog pravilnika utvrdi prisustvo karantinskog ili određenog ekonomski štetnog organizma preko određenog procenta, savezni inspektor zabraniće prevoz pošiljke bilja i narediće da se ona vrati pošiljaocu, a na ispravu koja prati pošiljku staviće izjavu: "Zabranjuje se prevoz. Pošiljka je zaražena _____" (naziv karantinskog, odnosno određenog ekonomski štetnog organizma).

Član 33.

Pretovar pošiljke bilja u provozu ne može započeti bez prisustva saveznog inspektora.

Pošiljke bilja koje se iz broda pretovaraju u više železničkih ili drumskih prevoznih sredstava i postepeno otpremaju podležu pregledu na početku i u toku pretovara.

Ako je za vreme provoza kroz Saveznu Republiku Jugoslaviju pošiljka bilja havarisana i ako je potrebno izvršiti pretovar, uvoznik ili njegov zastupnik će o tome obavestiti saveznog inspektora iz najbliže granične stanice za zaštitu bilja koji će postupiti po odredbama ovog pravilnika. Troškove koji nastanu u vezi sa tim snosi uvoznik ili njegov zastupnik.

Ako prilikom pretovara pošiljke koja se provози ostane u mestu pretovara neki deo pošiljke, taj se deo mora vratiti u zemlju izvoznicu ili uništiti. Uništavanje vrši uvoznik ili njegov zastupnik u prisustvu saveznog inspektora.

Član 34.

Ako se zdravstvenim pregledom pošiljke bilja iz člana 31. ovog pravilnika utvrdi da pošiljka nije zaražena karantinskim ili ekonomski štetnim organizmom preko određenog procenta savezni inspektor staviće na propratnu ispravu izjavu: "Pošiljka pregledana. Dozvoljava se prevoz". Izjava se stavlja na carinsku ispravu posle završenog pregleda.

III. USLOVI ZA BEZBEDNO I KVALITETNO VRŠENJE ZDRAVSTVENOG PREGLEDA POŠILJAKA BILJA

Član 35.

Železničke stanice, pomorske luke, rečna, jezerska i vazduhoplovna pristaništa, drumski granični prelazi, kontejnerski terminali, pošte i ostala mesta carinjenja na kojima se vrši zdravstveni pregled moraju radi bezbednog i kvalitetnog vršenja zdravstvenog pregleda ispuniti sledeće uslove: da se nalazi na području

graničnog prelaza u smislu carinskih propisa, da je pošiljka pod carinskim nadzorom, da je prevozno sredstvo otvoreno tako da se može nesmetano prići svakom delu pošiljke i da na graničnom prelazu postoje uređaji i jame za spaljivanje i hemijsko uništavanje pošiljaka.

Na železničkom graničnom prelazu (železnička stanica) pošiljka mora biti postavljena na poseban kolosek, ili paralelne koloseke za pregled, ili na rampi uz carinsko skladište. Koloseci moraju biti osigurani od manevrisanja postavljanjem zaključanih iskliznica, a visokonaponska mreža mora biti isključena.

Na drumskom graničnom prelazu pošiljka mora biti na označenom prostoru za parkiranje, sa odgovarajućom nadstrešnicom, rampom i prostorom za pregled koleta.

Za pregled brodskih pošiljaka u pomorskim lukama brod mora biti vezan u luci, a pošiljke moraju biti na brodu ili, po odobrenju saveznog inspektora, u carinskom skladištu u kome su obezbeđeni manipulativni sto i odgovarajuće osvetljenje.

Na rečnim i jezerskim graničnim prelazima (rečna i jezerska pristaništa) pošiljke se pregledaju u prevoznom sredstvu, ako je do prevoznog sredstva osiguran bezbedan pristup, odnosno prevoz ili po odobrenju saveznog inspektora u carinskom skladištu u kome su obezbeđeni manipulativni sto i odgovarajuće osvetljenje.

Avionske, denčane i poštanske pošiljke pregledaju se u carinskom skladištu na određenom prostoru na kome su obezbeđeni manipulativni sto i odgovarajuće osvetljenje.

Bilje koje unose putnici pregleda se na graničnom prelazu ili u carinskom skladištu na određenom prostoru na kome su obezbeđeni manipulativni sto i odgovarajuće osvetljenje.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 36.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o zdravstvenoj kontroli bilja u prometu preko državne granice ("Službeni list SFRJ", br. 59/91).

Član 37.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".